

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Mechlinia Illustrata Luce Miraculorum S. Francisci Xaverii
Orbis Utriusque Solis Ac Thaumaturgi Chronicis Distichis
evulgata Anno M.D.C.LXVI.**

Grumsel, Gérard

Mechliniae, 1666

De Origine Cvltvs Reliqviarvm S. Francisci Xaverii Mechliniæ publicæ
venerationi expositarum. Anno M. DC. LIX. Elegia Prima.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13399

DE ORIGINE CVLTVS RELIQVIARVM

S. FRANCISCI XAVERII

Mechliniæ publicæ venerationi
expositarum.

ANNO M. DC. LIX.

ELEGIA PRIMA.

Ergo reVs VotI ChronICIs MiraCVLa VVLgo,
 gestaqVe nVnG popVLIs XaVerIana LoqVor:
 neC VotVM hoC LingVæ est, VVLt VIVere LItEra testIs:
 ILLa VeL eXesâ VoCe sVperstes erIt.
TV Mea, sanCte pater, CVIVs nVnG VeLa LeVantVr
 AVspICIIs, nVtV sGrIpta IVVante rege.
 IVssVs In hoC VenIo, sine te, qVasI naVfragVs æqVor:
 sIs VIa, sIs tIMIDæ VentVs & aVra ratI.
 CrVesenIVs terrIs, XaVerIVs aDsIt ab astrIs,
 HaVD erIt à tVrbâ qVoD VereatVr opVs.
QVID peLago VaLeas, fatIs InDVs In æqVore VIDIt,
 EXIIt epotIs Vt tVa pVpplIs aqVIs.
TV qVoqVe Me serVa: graViora perICVLa terrent;
 OCeanVs sCopVLIs VIX Caret ILLe sVIs.
 Non ego, sI LingVIs CentVM tot hIVLCa LoqVantVr
 ora, VeL eX Ipso VoX HeLICone fLVat;
 ELoqVIo, VenâqVe tVas æqVaVero LaVDes,
 EXeqVar & VersV tot tVa gesta Meo.
 paVCa taMen IVbeor ChronICIs VVLgare tabeLLIs,
 qVæ tVVs hâC gessIt fLeXVs In Vrbe faVor,
 hInC prIVs aVXILIIs preCor hIC feLICIBVs aDsIs,
 QVæqVe soLes, VVLtV Des pla signa tVo.

AVGV-

DE ORIGINE CVLTVS RELIQVIARVM

S. FRANCISCI XAVERII

Mechliniæ publicæ venerationi
expositarum.

ANNO M. DC. LIX.

ELEGIA PRIMA.

ERgo reus voti chronicis Miracula vulgo,
Gestaque nunc populis *Xaveriana* loquor.
Nec votum hoc linguæ est; vult vivere litera testis:
Illa vel exesâ voce superstes erit.

Tu mea, Sancte Pater, cuius nunc vela levantur
Auspiciis, nutu scripta iuvante rege.

Jussus in hoc venio, sine te, quasi naufragus æquor:
Sis via, sis timidæ ventus & aura rati.

Cruesenius terris, *Xaverius* adsit ab astris;
Haud erit à turbâ quod vereatur opus.

Quid pelago valeas, satis Indus in æquore vidit,
Exiit epotis ut tua puppis aquis.

Tu quoque me serva: graviora pericula terrent;
Oceanus scopulis vix caret ille suis.

Non ego, si linguis centum tot hiulca loquantur
Ora, vel ex ipso vox Helicone fluat;

Eloquio, venâque tuas æquavero laudes,
Exequar & versu tot tua gesta meo.

Pauca tamen jubeor chronicis vulgare tabellis,
Quæ tuus hâc gessit flexus in urbe favor.

Hinc prius auxiliis precor hîc felicibus adsis,
Quæque soles vultu des pia signa tuo.

AVgVror, eVenlet: VoX est aVDIta fVtVrl;
 AraqVe nesClo qVos VIsa DeDIsse sonos.
 HoC plgnVs, qVo te feLIX MeChLIInIa IaCtas,
 faVsta VoVet VatI CVnCrta fVtVra sVo.
 plgnVs Vt est DeXtræ, neqVIt oMINIs esse sInIstrI:
 se probat eXVVIIIs aVctor ab Ipse sVIs.
 Has ego nVnC LaVDans, qVâ sInt VeL orlgIne natæ,
 QVIsVe VeL hIC popVLI CVLTVs, & VnDe, LoqVar.
 IntVLIt eXtreMIs VeL ab VsqVe sebastIVs InDIIs,
 AttrIbVItqVe arIs AVsonIs ora tVIs.
 SIC taMen hIs fVerIs feLIX, Vt BeLgICa teLLVs
 EXtVLErIt faVstâ frVstVLa parVa preCe.
 QVæ LICet hoC fVerant aLIàs qVoqVe CVLta sVb aXe;
 prIVatI Is tantVM CVLTVs honorIs erat.
 Ast VbI, pVrpVrels qVasI soL reDIVIVVs ab InDIIs,
 protVLIIt & nostro DIVVs In orbe IVbar;
 DenIqVe CVra fVIt DeXtræ saCra plgnora IVstIs
 CVLtlbVs, & soLItIs eXpLICVIsse thoLIs.
 seXtra DeCas VenIens sæCLI prope Cæperat hVIVs,
 VIX proCVL hInC qVIntæ qVoD sVperesset erat.
 CLaVsa reCognosCIt CrVesenIVs ossa; sVâqVe
 EXhIbet, & VVLgat fIXa sIgILLA ManV.
 EXCIpIt hæC VarIIIs argentea DeXtra pyropIs,
 QVos proCVL oCCVLTâ teXerat InDVs aqVâ.
 ClrCVMqVaqVe patent pretIosaqVe LILIA sVrgVnt:
 XaVerlo fVerat fLosCVLVs Iste saCer.
 stat LoCVLVs, pVgILIsqVe sVI VeLVt ossa reCLInat,
 CVIVs & eX aVro nobIle noMen habet.
 LVX VenIt Interea CeLebres LatVra trIVMphos;
 Vesper & ILLIVs nVnC qVoqVe LVCLs erat.

teMpLa

Auguror, eveniet: vox est audita futuri;
 Araque nescio quos visa dedisse sonos.
 Hoc Pignus, quo te felix Mechlinia jactas,
 Fausta vovet vati cuncta futura suo.
 Pignus ut est dextræ, nequit ominis esse sinistri:
 Se probat exuviis Auctor ab ipse suis.
 Has ego nunc laudans, quâ sint vel origine natæ,
 Quisve vel hinc populi cultus, & unde, loquar.
 Intulit extremis vel ab usque^(p) Sebastius Indis,
 Attribuitque aris Ausonis ora tuis.
 Sic tamen his fueris felix, ut Belgica^(q) tellus
 Extulerit faustâ frustula parva prece.
 Quæ licet hoc fuerant aliâs quoque culta sub axe,
 Privati is tantum cultus^(r) honoris erat.
 Ast ubi, purpureis quasi sol redivivus ab Indis,
 Protulit & nostro Divus in orbe jubar,
 Denique^(s) cura fuit dextræ sacra pignora justis
 Cultibus, & solitis explicuisse tholis.
 Sexta decas veniens sæcli prope cæperat hujus;
 Vix procul hinc quintæ, quod superesset, erat.
 Clausa recognoscit *Cruesenius* ossa; suâque
 Exhibet, & vulgat fixa sigilla manu.
 Excipit hæc variis argentea dextra p yropis,
 Quos procul occultâ texerat Indus aquâ.
 Circumquaque patent pretiosaque lilia surgunt:
Xaverio fuerat flosculus iste sacer.
 Stat locus, Pugilisque sui velut ossa reclinat,
 Cujus & ex auro nobile nomen habet.
 Lux venit interea celebres latura triumphos;
 Vesper^(t) & illius nunc quoque lucis erat:

(p) P. *Sebastianus Gonzales* brachii dexteri S. *Xaverii* Co. Romani tulit Anno 1615.

(q) Particulâ in Belgium P. *Carolus Scribanus* eodem Anno.

(r) Privatum primum culta.

(s) Publicæ venerationi exposita Mechliniæ ab Illust. *Cruesenio* 1659.

(t) Cultus primæ festi S. *Xaverii* & per Octavam.

Tem.

TeMpLa patent popVLo: CoIt hVC pLebs tota, IVVentVs,
 VIr, pVer; & tVrbas VIX CapIt Ipse LoCVs.
 FaVsta VoVent, hILarIqVe strepVnt oDea tVMVLtV:
 IpsaqVe XaVerII perstrept ara sono.
 saCra CapIt Mystes & sanCtI Lipsana gestat;
 Inter & hæC festas eXCIPIt ara faCes.
 IVbILa FranCIsCo totâ CantantVr In ÆDe
 Et resonant DoCrIs organa taCta ChorIs.
 RIItIbVs eXpLetIs, qVIs basla VersIbVs æqVet?
 sInt qVIbVs, aVt qVantIs Lipsana pressa MoDI?
 VIX sVa CeCroplæ sIC fLorIbVs osCVLa fIgVnt,
 rVre sVb Vrbano CVM spatIantVr apes.
 ALtera LVX fVLsIt, LVX CVLItIbVs InCLyta DIVI:
 Æra reperCVssâ grandIa tVrre sonant.
 TotqVe rVVnt ILLVC, qVot eVnte reCIproCVs æstV
 sCaLDIs arVnDIneas In freta VoLVIt aqVas.
 festa MagIstratVs CoLIt hæC, VaCVVsqVe senator;
 qVIsqVIs & hæC CeLeber seXVs In Vrbe fVIt.
 OrDItVr pla thVra ferens soLennIa Mystes:
 Fragrant InspersIs grana sabæa foCIs.
 pars bVXo fIDIbVsqVe CanVnt, pars nabLIa pVLsant:
 CVnCrtaqVe nVnC DIVI sVnt operata saCrIs.
 Hos Inter pLAVsVs, streptVsqVe, & IVbILa CentVM,
 CresCIt In hVnC tVrbæ, neC qVoqVe parVVs, honor.
 O! qVot ab effIgle penDent Data Dona; qVot Vstæ
 XaVerloqVe nItent eXVVIIsqVe faCes!
 Ara poLVs VIsa est, CVM LVnæ CornVa LVCent;
 AVt sVbIt, & roseIs LVCIfet eXIt eqVIs.
 Vota nVrVs faCIVnt, fVnDVnt sVsplrla Matres:
 sVnt qVoqVe qVels trIstes IntepVere genæ.

Tempa patent populo : coit huc plebs tota, juvenus,
 Vir, puer, & turbas vix capit ipse locus.
 Fausta vovent, hilarique strepunt odea tumultu:
 Ipsaque *Xaverii* perstrepit ara sono.
 Sacra capit *Mystes* & *Sancti Lipsana* gestat,
 Inter & hæc festas excipit ara faces.
 Jubila *Francisco* totâ cantantur in *Æde*,
 Et resonant doctis organa tacta choris.
 Ritibus expletis; quis basia versibus æquet?
 Sint quibus, aut quantis *Lipsana* pressa modis?
 Vix sua *Cecropiæ* sic floribus oscula figunt
 Rure suburbano cum spatiantur apes.
 Altera lux fulsit, lux cultibus inclyta *Divi*;
Æra repercussâ grandia turre sonant.
 Totque ruunt illuc, quot eunte reciprocus æstu
 Scaldis arundineas in freta volvit aquas.
 Festa *Magistratus* colit hæc, vacuusque *Senator*;
 Quisquis & hæc celebris sexus in urbe fuit.
 Orditur pia thura ferens *Solennia Mystes*:
 Fragrant inspersis grana sabæa focis.
 Pars buxo fidibusque canunt; pars nablia pulsant:
 Cunctaque nunc *Divi* sunt operata sacris.
 Hos inter plausus, strepit usque, & jubila centum,
 Crescit in hunc turbæ, nec quoque parvus honor.
 Ah! quot ab effigie pendent data dona; quot ustæ
*Xaverio*que nitent, Exuviisque faces;
 Ara polus visa est, cum *Lunæ* cornua lucent;
 Aut subit, & roseis *Lucifer* exit equis.
 Vota nurus faciunt, fundunt suspiria matres:
 Sunt quoque queis tristes intepuere genæ.

VnVs aMor CVnctIs (CVnctos sVa pVngIt ErlInny)
 HVIC sVa sIngVLtV sensa qVerente LoqVI.
 EIVs & InsoLItos tot pIgnorIs Inter honores
 HebDoMas à festo tota peraCta sVo est.
 neC taMen hInC popVLI pletas ferVorqVe refrIXIt;
 At noVVs hInC VVLgo est oCyVs aVctVs honor.
 SICVt & appositIs LignIs aLIMenta CapessIt,
 Et soClo Certans IgnIs ab Igne CaLet;
 SIC VIget hIC CVLtVs, VIresqVe CoLentIbVs affert;
 AVctVs & eXIgVo teMpoRe robVr habet.
 Vt qVoqVe pLVs CresCat feCere NoVenDla DIVI,
 QVæ pla tVnC VotIs CVLta fVere sVIs.
 RItVs hIC eX Magnâ fLVXIsse neapoLIs Vrbe
 fertVr, & hVnC AVctOr tVnC sIbI paCtVs erat.
 HVnC qVoqVe, XaVerI, Voto tIbI saGra qVotannIs
 HIC CoLIt aVspICIIs MartIa LVna tVIs.
 Dona neC hIC pletas, neC InanIa pIgnora perDIt;
 neC IaCIt In CeLeres IrrIta Verba Notos.
 Rara Dies beLgIs toto sIC transIt In anno,
 QVIn pateant tantæ parta trophæa ManVs.
 AspICe, pensa thoLo tot sVnt anatheMata testes;
 Et tot proDIGIs signa notata sVIs.
 QVæ bene sI nVMeres, tot erVnt, qVot In aXe VIDebIs
 Astra, qVot aVt VIoLas, aVt parIt HybLa faVos.
 HæC ego pæonIs prope sIngVLa Censa tabeLLIs,
 CrVesenIo parIter Censa probante, CanaM.
 TV MIhI, qVos præsvL, francIsCe, exporIge VVLtVs,
 Grata patroCInIo CVncta fVtVra tVo.
 Præses es, Interea LaVrI redIMItre CoronIs;
 In freta per partes, & tVa gesta feror.

Unus amor cunctis (cunctos sua pungit Erinny)

Huic sua singultu sensa querente loqui.

Ejus & insolitos tot pignoris inter honores

Hebdomas à festo tota peracta suo est.

Nec tamen hinc populi pietas fervorque refrigit;

At novus hinc vulgo est ocyus auctus honor.

Sicut & appositis lignis alimenta capeffit,

Et socio certans ignis ab igne calet.

Sic viget hic cultus, viresque colentibus affert:

Auctus & exiguo tempore robur habet.

Ut quoque plus crescat, fecere (*) Novendia Divi,

Quæ pia tunc votis culta fuere suis.

Ritus hic ex magna fluxisse Neapolis urbe

Fertur, & hunc Auctor tunc sibi pactus erat.

Hunc quoque, Xaveri, voto tibi sacra quotannis

Hic colit auspiciis Martia luna tuis.

Dona nec hic pietas, nec inania pignora perdit;

Nec jacit in celeres irrita verba Notos.

Rara dies Belgis toto sic transit in anno,

Quin pateant tantæ parta trophæa manus.

Aspice, pensa tholo tot sunt anathemata testes;

Et tot prodigiis signa notata suis.

Quæ bene si numeres, tot erunt, quot in axe videbis

Astra, quot aut violas, aut parit Hybla favos.

Hæc ego Pæoniis prope singula censa tabellis,

Cruesenio pariter censa probante, canam.

Tu mihi, quos Præful, Franciscæ exporrige vultus;

Grata patrocínio cuncta futura tuo.

Præses es, interea lauri redimire Coronis:

In freta per partes, & tua gesta feror.

(u) Novendialis
S. Xaverii cultus
a 4. Martii ad 12
diem Canonizat.
quem ipse P. Mar-
cello Mastriello
Neapoli commen-
davit.